

VERIGA JE IMELA ODLOČILNO VLOGO Borut Pogačnik

V času poplav leta 2023

Foto: arhiv ZIFS

Včeraj je minilo točno dve leti od **najhujših poplav v zgodovini Slovenije**, ki so prizadele kar dve tretjini države. Kakor v času covida-19, tudi **4. avgusta 2023**, nismo držali prekrižanih rok, ampak smo se takoj odzvali na klice s terena, ko so nas številni prosili za fizično, pa tudi psihično pomoč, saj so mnogi izgubili tudi vse svoje imetje ter ostali praznih rok.

Z izkušnjami v času epidemije, smo organizirali z vsemi izvajalci posebnega socialnega programa **Veriga psihosocialne oskrbe in druženja** takojšnjo pomoč pri odstranjevanju vode in naplavin. Naša **dežurna služba**, ki pa deluje sicer vsak dan v letu med 8. in 21. uro, je tiste dni delovala tudi preko noči. Klicev je bil ogromno, saj so bili mnogi duševno povsem zlomljeni ter so razmišljali celo o samomoru.

Seveda pa smo izkoristili tudi vse tiste prednosti ozaveščanja javnosti, ki jih izvajamo že več kot 20 let, to pa **so posebne radijske oddaje** na številnih radijskih postajah ter še posebej v **kontaktni radijski oddaji Odprta dlan**, ki je omogočala tudi odgovore na številna vprašanja ljudi v stiski.

Tudi druga sredstva javnega obveščanja so pisala o nas in nas pohvalila. Žal pa je bilo manj pohval s strani institucij in organov, ki bi to že po svoji funkciji morali. Na koncu, pa se je letos zgodilo celo to, da je bilo za program Veriga namenjenih od nujno potrebnih sredstev, odobreno samo 19% odstotkov, čeprav je ta program od leta 2002 pa do danes izjemno prispeval k zmanjšanju tegob in stisk invalidov. Nenazadnje pa imate na eni strani današnjega časnika tudi prošnjo za pomoč Verigi psihosocialne oskrbe in druženja v tem času!

INVALIDOV NISO POZABILI Borut Pogačnik

Mag. Črtomir Remec

Foto: Boštjan Kokalj

V obdobju med letoma 2015 in 2025 je **Stanovanjski sklad RS (SSRS)** ponudil oziroma **zgradil kar 8.500 stanovanj** in med drugim tudi **10% za invalide oziroma gibalno ovirane**. Tudi v prihodnje bo najmanj 10% stanovanj namenjenih mladim družinam in enak odstotek tudi invalidom. Gradila pa se bodo tudi varovana stanovanja in predvideni paket 1.934 stanovanj vsebuje kar 17 projektov. Samo v Kranju, Ljubljani in Mariboru se bo gradilo 1.100 stanovanj, ostalo pa še v Celju, Jesenicah, Lendavi, Lukovici, itn.. V zaključni fazi pa je tudi 45 stanovanj v Novem mestu ter 50 v Mirni na Dolenjskem.

Gost oddaje **Odprta dlan** v sredo, **23. julija 2025**, **mag. Črtomir Remec**, je tudi pozval občine k zagotovitvi zemljišč z urejenimi komunalnimi priključki, da bi tudi drugod po Sloveniji pričeli z gradnjo. Takšnega napredka verjetno nima vsaka država s takšnim številom prebivalstva. Čeprav so bila morda pričakovanja nekoliko manj optimistična, pa **novi Stanovanjski zakon** predvideva, da bo v ta namen država dala letno 100 milijonov evrov.

V živahni pestri oddaji so sodelovali tudi številni poslušalci. Tako je eno izmed njih zanimalo, **zakaj so v Sloveniji tako visoke cene kvadratnega metra stanovanjskih površin?** Črtomir Remec je obrazložil, kaj vse vpliva na ceno, ob siceršnjih premočnih apetitih po zaslužkih v celotni verigi. Stanovanja, ki jih gradi in jih še bo zgradil Stanovanjski sklad, bodo izključno namenjena najemu. Na ta način bodo mlade družine prišle do prepotrebnih naselitvenih možnosti, ki zdaj mnoge omejujejo pri oblikovanju družin in je to tudi pomembno z demografske perspektive.

Gost oddaje je pohvalil pripravljenost radijskih postaj in Združenja invalidov – Foruma Slovenije, ki že več kot desetletje kontinuirano spremlja stanovanjsko problematiko invalidov in drugih ranljivih skupin v naši državi. Temu je mogoče pritrditi, saj do sedaj ni bilo resnega primera invalida ali družine z invalidom, ki ji ne bi bilo onemogočeno pridobiti najemnega stanovanja. Celo več, v nekaterih obdobjih, je bilo teh stanovanj več, kot pa je bilo povpraševanja.

Oddaja je na voljo v arhivu Radia Zeleni val: <https://soundcloud.com/radiozelenival/odprta-dlan-rtomir-remec>

ZGODBA 5/20: GAŠPER – TIHI BOREC, KI GRADI MOSTOVE

Dr. Simona Gerenčer

Gašper Pezdirc

Foto: Zdrúženje DLAN

Gašper Pezdirc je oseba z gluhoslepoto, ki je svojo usodo spoznal že v otroštvu – njegov oče je bil gluh, ob koncu življenja povsem gluhoslep. A zanj je bilo še težje: takrat ni bilo komunikacijskih sredstev kot danes, ne prilagojenih oblik pomoči posamezniku, niti Zdrúženja DLAN. **Sence tišine in teme** so Gašperja spremljale že od zgodnje mladosti. Kasneje ga je doletela ista usoda in še brata. A Gašper ne omaga. Gre naprej – pokončno, odločno in pozitivno.

»Kaj rabiš? Nimam časa. Mudi se mi,« so njegove značilne besede ob vsakokratnem obisku Zdrúženja DLAN. Vedno v gibanju, kot da želi ubežati usodi, a hkrati zvest sebi in skupnosti. Gašper je **soustanovitelj in soustvarjalec Zdrúženja gluhoslepih Slovenije DLAN**. Njegovo znanje, izkušnje in predanost so nepogrešljiv del skupnosti. Sodeluje pri **tehničnih rešitvah**, v Komisiji za tehnične pripomočke in tako vseskozi gradi mostove za ljudi z gluhoslepoto. »Tehnologija ni rešitev za vse, je pa most. Most med posameznikom in svetom,« pravi Gašper. Zdrúženje DLAN zanj ni le organizacija: »Je skupnost, kjer najdeš jezik, čeprav ne slišiš. Svetlobo, čeprav ne vidiš.« Gašper ostaja tih, neviden, a njegovi sadovi so vidni in trajni. Je tihi borec, ki odpira poti drugim.

HALO, ZIFS...?

Poberki iz dežurne svetovalne službe

Pokličite nas na **041 381 679**, vse dni v tednu med **8.00 in 21.00 uro** ali povprašajte na info@zifs.si.

Dežurna svetovalna služba Zdrúženja Invalidov – Foruma Slovenije deluje neprekinjeno vse dni že od **20. marca 2020** naprej in je v tem času pomagala že več kot tisoč ljudem.

Poberek iz dežurne svetovalne službe:

- Invalidka Sonja V. iz Bežigrada v Ljubljani, se je že večkrat obrnila na nas s številnimi težavami, ki jo hudo pestijo. Že lani je hudo zbolel mož in je letos, mesec dni nazaj, preminul zaradi različnih bolezni, ki so bile še posebej hudo izražene v letošnjem letu. Kljub naporom zdravnikov, telo ni več zdržalo. Ob njem je vsak dan bedel tudi sin, ki pa se je nalezil bolnišničnih virusov in je zaradi tega prav zdaj v inducirani komi na Golniku.

Gospa Sonja nas vsak dan kliče in prosi za pogovor, saj je tako ostala pri svojih 75. letih popolnoma sama. Kot smo že pred leti poročali, so ji spletkarski kreditodajalci vzeli stanovanjski pravico, da je prišlo njihovo stanovanje na dražbo. Zdaj je sama najemjemalka v lastnem stanovanju s 700 evri pokojnine. Sin pa je bil že prej nezaposljiv, ker je prav tako invalid.

Marsikdo ne ve, kaj se dogaja v mnogih stanovanjih naših blokov, kjer so nekateri v tako težavnem položaju, da se nam to lahko prikazuje kot nočna mora v sanjah. Gospa Sonja, njen sin in pokojni gospod Metod, so le primer oseb, ki jim v Združenju invalidov – Forumu Slovenije vsak dan pomagamo ter jih lajšamo gorje invalidnosti.

- Tudi ob nedeljah je živahno. Ljudje hitro najdejo našo številko, saj ob nedeljah le redko katera platforma za pomoč, deluje v živo. Riko iz Ljubljane, ki se veliko ukvarja z ezoteriko, negoduje nad predsednikom kmetijsko gozdarske zbornice, ki da zagovarja mučenje živali, ko terja, da kokoši še naprej bivajo v majhnih kletkah in da se skopljanje ali kastracija prašičkov izvaja brez omame. Sprašuje, če se takšen funkcionar ne zaveda Zakona reinkarnacije, ko se lahko zgodi, da bo dotični po smrti v novem življenju, moral sam čez ta proces v naslednji inkarnaciji?

Napotili smo ga kar na naslov zbornice, pa naj ga sam vpraša? Pred več kot pol leta, smo predsednika J. Podgorška tudi mi vabili v eno naših kontaktnih oddaj, da bi se pogovorili glede kmečkih invalidov, pa ni bilo (še) nič. Če pa kdaj bo, bomo tako, kot vse naše goste, tudi njega napovedali teden dni prej, pa ga boste lahko takrat vprašali v živo.

POSLUŠALCI SO VNETO SODELOVALI

Borut Pogačnik

V studiu Radia Zeleni val

Foto: B.P. – ZIFS 2025

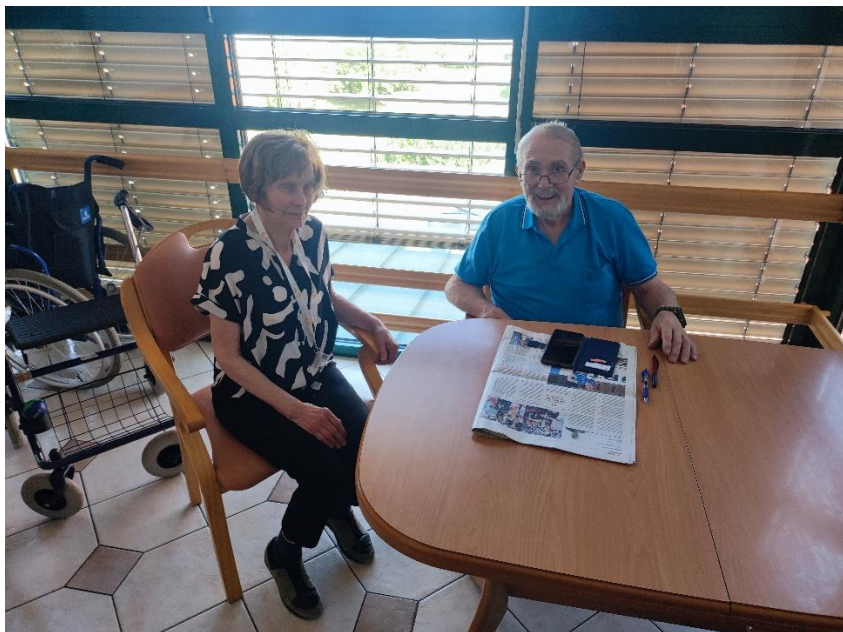
V sredini oddaji **Odprta dlan, 30. julija 2025**, je predvideni gost oddaje **dr. Miha Derganc** sporočil, da zaradi službenih obveznosti ne more priti na radio, zato smo hitro stopili v stik s poslušalci in jih prosili, da naj povedo še sami, **kakšne izkušnje imajo s področja psihiatrije in duševnega zdravja** na sploh.

Oglasila se je gospa Marija z Dolenjskega in je povedala svojo zgodbo, ki sega v leto 2007, ko je bila, po njenem mnenju, prisilno hospitalizirana. Govorila je o zlobnih sosedih, ki da so veliko prispevali k temu. Omenila je tudi, da so zdravila, verjetno nevroleptiki, slabo vplivala nanjo še dolgo po tem, ko je že prišla domov. Vprašali smo jo tudi, če je sploh kdaj vedela, za kakšno vrsto motnje je pri njej šlo. Žal pa poslušalka spada med tistih 150.000 Slovencev, ki, kljub letom, nimajo ali nimajo več svojega osebnega zdravnika.

V oddaji smo se dotaknili tudi drugih pomembnih tem, ki zadevajo invalide in invalidnosti. Kljub takšni improvizaciji, pa so bili poslušalci zadovoljni z vsebino oddaje.

BRANJE KREPI NAŠE KOGNITIVNE SPOSOBNOSTI

Katarina Lukešević

Najboljši trening za možgane je branje

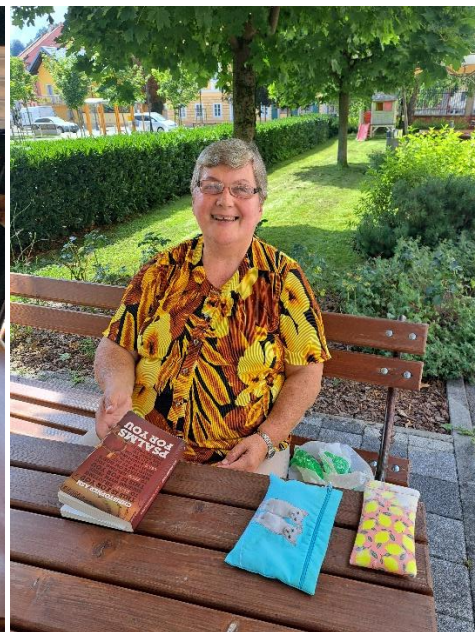
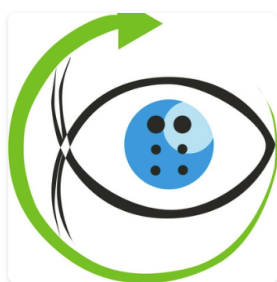

Foto: A.P. / M.V. – ZIFS 2025

V času branja se **poveča naša možganska aktivnost**, saj so ti globoko vključeni v branje, ki nam prinaša odklop od vsakodnevnih skrbi in je zato tudi izvrstna metoda za izboljšanje našega razpoloženja in zmanjševanje stresa. Je **odličen trening za naše možgane**, saj z rednim branjem tako tudi aktiviramo več delov naših možganov. Zaradi vse teh omenjenih dejstev, izvajalci posebnega socialnega programa Veriga psihosocialne oskrbe in druženja, vse svoje uporabnike spodbujajo k rednemu prebiranju časopisov in knjig. Druženje v Muretincih je potekalo ob branju dnevnega časopisa (slika levo), v Mengšu pa ob prebiranju knjige (slika desno).

ZAKAJ JE VSE V NAŠIH GLAVAH?

Igor Miljavec

Na robu teme je svetloba

By MDSS Nova Gorica

Podcast o programih, projektih in poslovnih sodelovanjih Medobčinskega društva slepih in slabovidnih Nova Gorica ter o življenju in aktivnostih oseb z okvaro vida.

Poslušaj v Spotifyu

Foto: zajem zaslona podcasters.spotify.com

»Vsak posameznik mora iskati motivacijo v sebi,« poudarja **Aleksander Šinigoj**, direktor podjetij Palsit d.o.o. in ZEMA d.o.o. oziroma prvi mož Mastermind akademije, ki ga gostimo v tokratnem podcastu **Na robu teme je svetloba**. Kaj pomeni prepoznati svoje poslanstvo, zakaj je vse v naših glavah, kako pri svojem delu v obeh podjetjih vključuje in pomaga različnim skupinam ter prispeva k vključujoči družbi, kako v obeh podjetjih podpira aktivnosti Medobčinskega društva slepih in slabovidnih Nova Gorica in nenazadnje, zakaj je potrebno biti hvaležni... Odgovore slišite v novem motivacijskem pogovoru, ki vas zagotovo ne bo pustil ravnodušne.

Podcast lahko poslušate preko linka: <https://podcasters.spotify.com/pod/show/mdss-nova-gorica>

O MUZEJU IN KULTURI SLEPIH

Niko Kostjukovskij

Stane Padežnik

Foto: Dora Senegačnik Viki Vertačnik

Foto: V.V. Luka Pavlin

Foto: arhiv ZIFS

Slepi so 11. aprila 2025 ustanovili svoj **Muzej slepopisja**, in sicer s stalno muzejsko razstavo z naslovom **Slepopisje od točkopisa do eBralca**, v okviru **Knjižnice slepih in slabovidnih Minke Skaberne** na Kotnikovi 32 v Ljubljani, ki je za slepo populacijo, pa tudi za vse tiste, ki želijo izvedeti kaj več o življenju slepih pri nas v preteklosti in v sedanjosti, izjemnega pomena. O tem smo obširno poročali v 13-14. številki Sporočevalca, 15. aprila letos. Ogleđ razstave je možen med tednom od 9.00 do 15.00 ure, priporočljiva je najava s skupino obiskovalcev na naslovu: luka.pavlin@zveza-slepih.si.

Borut Pogačnik se bo z gosti pogovarjal tudi o kulturi slepih, saj vsako leto oblikujejo številne kulturne dogodke za skupino te vrste invalidnosti, kar je za slepe in slabovidne izjemnega pomena.

O vsem tem bo govor v sredo, **6. avgusta 2025**, v oddaji **Odprta dlan**, ki bo med **10.30 in 11.15 uro** na frekvencah Radia Zeleni val: **93,1, 96,2 in 97,0 MHz**.

S svojimi vprašanji, mnenji in stališči boste lahko sodelovali v tej zanimivi kontaktni oddaji na številki **01 786 0 400**, kjer bodo gostje: **Stane Padežnik**, nekdanji predsednik Zveze društev slepih in slabovidnih Slovenije, **Viki Vertačnik**, ki je prav tako sodeloval pri uresničevanju ideje o muzeju ter **Luka Pavlin**, ki je na zvezi zadolžen za kulturo. Več pa v sredini oddaji, saj tudi v času poletja, Združenje invalidov – Forum Slovenije aktivno deluje in izvaja vse svoje programe v polnosti, čeprav ga v sedanjem času pestijo hude finančne težave.

ANTIČNO IN SODOBNO SUŽENJSTVO

Zoran Radonjić »Žonki«

V celotni antični davnini je **cvetelo suženjstvo** v vsej svoji širini. Vse grške polis so imele sužnje. V 5. stol. pr. Kr. je bilo **v Atenah najverjetneje več sužnjev kot svobodnih moških prebivalcev** (točnega števila ne vemo, ker takrat ni bilo popisov kot danes), v Sparti v omenjenem času pa je bilo petnajstkrat več (v bistvu zaslužjenih) helotov kot spartiatov.

Največje grško tržišče sužnjev je bilo na **otoku Delos**. **Aristotelu** – največjemu antičnemu filozofu je bilo samoumevno, da obstajajo sužnji. Razlagal je, da je suženjstvo nujno in pravično. Imeti sužnja je bilo nekaj normalnega. Filozofa **Diogena**, ki je živel v velikem sodu, niso imeli za čudaka zaradi tega, temveč zato, ker ni imel sužnjev. Suženjstvo je doživelo svoj višek v **rimski državi**. V punskih vojnah je število sužnjev v Rimu zelo naraslo. O tem govori veliko virov.

Samo iz **Kartagine** so v eni vojni prepeljali na trg 150 000 ljudi. **Vsaka nova vojna je spet dala množico sužnjev**, rimska parazitska miselnost se je vedno bolj kazala. Vojne pohode so spremljali trgovci in so kar na kraju samem odkupovali ujetnike. Vsakemu sužnju so vtisnili žig z razbeljenim železom in ga tako za večno zaznamovali. Peljali so jih na trg za sužnje in jih razstavili kakor živino pod okriljem neba. Vsak je imel na vratu tablico s podatki: koliko je star, od kod je doma in kaj zna. Suženj je lahko postal tudi Rimljan, ki je zbežal iz vojske, vendar se delež takšnih primerov ni veliko poznal. V Sredozemskem morju je bilo **mного piratov**, ki so napadali obale, lovili ljudi in jih kot sužnje prodajali trgovcem. Sužnji so lahko postali tudi premožni, uspešni in samozavestni ljudje, ki niso bili navajeni na družbeno dno in gorje. V takih primerih je bila pripravljenost na upor večja, kot bi jo pričakovali pri tistih sužnjih, katerih predniki so bili v tem položaju že več rodov in se z uporom niso zaznamovali. Položaj sužnjev pa ni bil povsod enak. Na veleposestvih je bil izredno težak. Tam so se sovražnosti med sužnji in gospodarji najbolj kazale, za gospodarje so bili sužnji »govoreče orodje« – »instrumentum vocale«. Suženjstvo je samo po sebi **sistem nasilnega zatiranja**.

Sužnje so lahko prebičali, križali, usmrtili in prisilili v razna ponižanja. To se ni dogajalo vsak dan, toda strah in sovraštvo sta prežemala zavest sužnjev. Sužnji so bili **v strahu za življenje**, kot jim je velevala zavest, sami pa so ogrožali gospodarje. Sovraštvo je bilo vzajemno. Za Rimljane so bili **sužnji notranji sovražnik**, le za redke je to bilo izjemno. »Kolikor je sužnjev, toliko imamo sovražnikov.« so dejali Rimljani, ki so v uporih spoznali bes sužnjev. Ni čudno, da so se sužnji večkrat uprli nadrejeni sili. Oblastniki so vse upore brutalno zadušili. Najbolj je odmeval **Spartakov upor** (73–71 pr. Kr.). Grške in druge sužnje, ki so bili izobraženi in izučeni, so kupile bogate rimske družine in jih zaposlile po hišah. Mestni sužnji so bili kuharji, pisarji, zdravniki, glasbeniki, učitelji in vzgojitelji otrok, delavci v obrti, vodje trgovskih poslov, umetniki ... Od njih so se Rimljani marsičesa naučili, marsikaterega sužnja so tudi osvobodili. Nekateri sužnji so bili last države, le redki so okusili prave užitke. Gradili so ceste, vodovode in javne zgradbe. Bili so cestni pometači, nadzorniki v ječah, kurirji, pismonoše, pisarji, krvniki ... Uporne sužnje so pošiljali v rudnike in kamnolome ter na galeje (bojne ladje na vesla), nekateri so postali lovske trofeje svojih gospodarjev in rimskih vladarjev. Posebno močne in spretno sužnje so Rimljani izbrali in šolali za gladiatorje v arenah, kjer so lahko postali ljubljenci občinstva. Vodja, prej omenjenega upora, **Spartak** (doma iz Trakije, z ozemlja današnje Bolgarije) je bil gladiator.

Sodobno suženjstvo

Suženjstvo je danes v vseh priznanih državah prepovedano, toda določene oblike novodobnega suženjstva še niso odpravljene niti v t. i. demokratičnih državah. Takšne oblike so npr. ekonomsko izkoriščanje (prisilno in mizerno plačano delo), otroški vojaki (zlasti v nekaterih afriških in azijskih deželah), prisilna poroka, prisilna prostitucija (zlasti mladoletnih oseb) in še bi lahko naštevali. Specifične oblike novodobnega suženjstva so po mnenju psihiatrov deloholizem (obsedenost z delom ali nagnjenost k pretiranemu delu v potrošniških družbah), zasvojenost z alkoholom in mamili, dopingiranje športnikov in verski (zlasti islamski) fanatizem.

ODBOJKARICE 4. V EVROPI

Drago Perko

Ženska odbojcarska reprezentanca je s porazom proti Ukrajini (1:3 v setih) sklenila **evropsko prvenstvo** na Madžarskem. Varovanke trenerja Marka Pokleke so **zasedle končno 4. mesto**. Evropske prvakinja so postale Italijanke, ki so v finalu s 3:0 v setih ugnale Nizozemsko.

Slovenija je **dobila uvodne tri tekme predtekmovanja** (proti Madžarski, Ukrajini in Poljski), v četrtfinalu pa je odpravila še Francijo. V nadaljevanju pa je Slovenija **klonila** – proti Nizozemski in Ukrajini.

V ponovitvi tekme iz predtekmovanja so boljše začele naše odbojkarice, ki so suvereno s 25:17 dobile prvi set. Tudi v drugem je kazalo dobro, Slovenija je povedla 19:17, imela servis, Ukrajina pa je segla že po 2. minuti odmora v tem setu. Pomagalo jim je: sledil je preobrat in vodstvo 20:23, ki ga Ukrajinke niso več izpustile iz rok. Na krilih te zmage so tekmice prednjačile tudi v 3. in 4. setu za končnih 1:3 v setih. S 17 točkami se je izkazala Valentyna Brik.

»Tekmo smo zelo dobro odprle in suvereno dobile 1. set. V 2. setu smo popustile in nekako dovolile, da se Ukrajinke razigrajo. Nismo uspele vnovič vzpostaviti naše igre. To prvenstvo smo odigrale brez naše kapetanke Lene Gabršček, kar se je zagotovo poznalo v naši igri. Po drugi strani sem vesela, ker se je po reprezentančnem premoru vrnila Senta Jeler, ki je prinesla dodatno energijo na igrišče. Dodatna sprememba je tudi nov trener, ki je sicer vnesel svež veter, a smo še vedno v fazi spoznavanja. Čeprav smo si na tem prvenstvu želele osvojiti medaljo, verjamem, da nam tudi končno 4. mesto predstavlja dodatno motivacijo za vsa nadaljna tekmovanja,« je po koncu prvenstva povedala kapetanka **Tija Vrhovnik**.

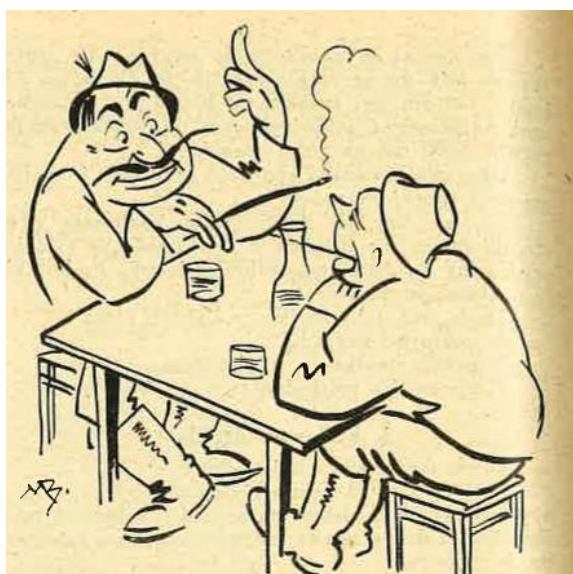
Reprezentanca odbojka sede

Foto: ParaVolley Europe

Za Slovenijo so na Madžarskem igrale Suzana Ocepek, Mira Jakin, Klara Vrabič, Jana Ferjan, Senta Jeler, Barbara Kocmur, Vesna Pogačar, Tija Vrhovnik (kapetanka), Valentyna Brik, Tanja Kodrič in Janja Bizjak. Slovenija je od leta 1995 osvojila 10 kolajn na evropskih prvenstvih.

HUMOR

Koledar Družbe sv. Mohorja (1937)

Foto: sken ZIFS

Iz dnevnega reda pri otvoritvi kmetijske razstave.

Ob desetih prihod živine. Ob enajstih sprejem častnih gostov. Ob dvanajstih skupno kosilo.

(vir: **Iz Koledarja Mohorjeve družbe za leto 1937, stran 104**)

Kar zadeva poletno vročino, ne gre pozabiti stripov Alana Ford, kjer nekdo od junakov stripa pravi nekako takole:

»Zunaj je tako zelo vroče, da ne vem, če bi zdajle zunaj umrl, če bi se sploh ohladil...«

POMAGAJMO VERIGI!

Na obisku pri uporabnikih programa Veriga

Foto: arhiv ZIFS

Kot ste že lahko prebrali na straneh Sporočevalca, so nam letos odobrili za naš **nosilni program Veriga psihosocialne oskrbe in druženja** samo **13.949,51 eur za vse leto za šest izvajalcev**, ki sleherni dan obiskujejo najtežje invalide in jim lajšajo življenje. S temi sredstvi ni mogoče pokriti niti stroškov izvedbe. Ta sredstva so bila porabljena že v drugem mesecu tega leta, zato se obračamo s prošnjo na vse dobre ljudi in bralce tega časnika, ki ga prebirate že od leta 2010 naprej.

V nekaj vrstnicah ni mogoče povedati, kolikim ljudem je bilo pomagano od začetka tega programa, ki **sega 23 let nazaj**. Gre za **invalide, ki so izpadli iz vseh socialnih mrež** in so se jim v finalni fazi pridružile tudi številne bolezni, kar je bilo mogoče tudi vzrok, da so počasi na njih pozabili tudi prijatelji in svojci. Verigo so prepoznali, kot izjemno uspešen program, tudi naši voditelji, saj smo leta 2011 prejeli visoko državno odlikovanje s strani takratnega **predsednika države dr. Danila Türka**, pa koncem leta 2021 s strani prav tako takratnega **predsednika Boruta Pahorja** ter leta 2018 medaljo Občine Medvode in številnih drugih institucij ter ustanov.

Moralna priznanja so izjemnega pomena, vendar pa je potrebno vedno znova plačevati vse stroške, kar nam brez vaše pomoči ne bo uspelo. Zato se obračamo na vas s to prošnjo za obstanek programa Veriga psihosocialne oskrbe in druženja v naši državi!

Ime plačnika UPN QR - potrdilo		Koda QR 		IBAN plačnika 		Polog ☐	Dvig ☐
Namen in rok plačila Humanitarni prispevek		Referenca plačnika 		Ime, ulica in kraj plačnika 			
Znesek EUR		Znesek EUR		Datum plačila 		Nujno ☐	
IBAN in referenca prejemnika SI56 0201 1005 0722 866, LJBAS12X SI00 2025		Koda namena C H A R		Namen plačila Humanitarni prispevek		Rok plačila 	
Ime prejemnika Združenje invalidov - Forum Slovenije Linhartova 3, 1000 Ljubljana		IBAN prejemnika S I 5 6 0 2 0 1 1 0 0 5 0 7 2 2 8 6 6		Referenca prejemnika S I 0 0 2 0 2 5		UPN QR 	
		Ime, ulica in kraj prejemnika Združenje invalidov - Forum Slovenije Linhartova 3, 1000 Ljubljana				Podpis plačnika (neobvezno žig) 	

Naš TRR je SI56 0201 1005 0722 866 odprt pri NLB d.d.. Pri plačilu navedite **sklic 00 2025**, koda namena je **CHAR**. Ime prejemnika je: **Združenje invalidov – Forum Slovenije, Linhartova 3, 1000 Ljubljana**. Humanitarni prispevek lahko uveljavljate tudi kot davčno priznano olajšavo.

KNJIŽNA NOVOST
SKOZI LASTNO TRPKO POT
Borut Pogačnik

Mladinska knjiga Založba, strani 184, 24,99 eur

Anita Ogulin

Foto: arhiv ZIFS (2023)

Bil je petek, 18. avgusta 2023, ko sem zadnjič govoril z **Anito Ogulin** v naši oddaji *Odprta dlan*, ki jo vodim že več kot 25 let. Čeprav sem mislil, da mi je o svojem življenju povedala že vse, pa sem z branjem njene biografije **Tako zelo vas imam rada**, ki jo je napisal **Vasja Jager** in je letos izšla pri **Mladinski knjigi Založba**, spoznal tudi nekatere še bolj senčne strani njenega življenja, kot pa mi jih je sama predstavila. Gre namreč zato, da sem Anita Ogulin spoznal, ko je bila stara 21 let, zato imam v spominu še njenega očeta in mamo, ki so skupaj živeli v manjši vasici Obrije blizu Šmartna pri Savi.

Po več desetletjih, ko je bila že znana predsednica in dobrotnica **Zveze prijateljev mladine Ljubljana Moste-Polje**, sem jo povabil na eno naših oddaj v Celje, kjer se v Sončnem žarku pogovarjamo z invalidi in tudi s tistimi, ki so jim kakorkoli pomagali. Takrat je imela že nekaj bolezenskih težav, vendar ne tako dramatičnih, kot po letu 2021. Prepričan sem bil, da je njeno poslanstvo v **uravnoveževanju človekovih bridkosti in trpkosti s toplino in empatijo materinske ljubezni**, ki pa je sama kot otrok ni začutila.

Čeprav so mnogi menili da hlasta po priznanjih in medijski pozornosti, pa sem bil priča stalnemu zvonjenju njenega telefona in pogovoru z ljudmi, ki so želeli pomoči. Tudi na poti v studio Radia Zeleni val v Grosuplje, pred dvema letoma, ni bilo nič drugače. Čeprav je bila močno oslabela, ni hotela, da bi jo jaz peljal s tržnice v Mostah, kjer sem parkiral, v Grosuplje, ampak je bila popolnoma odločena, da bo vozila ona in tako se je tudi zgodilo.

Pekel iz Božanske komedije, je dobesedno doživljala vedno znova tu na Zemlji, z vsako osebo pomoči potrebno, ki se je zglasila pri njej na društvu. Velika večina je šla skozi podobno trnjevo pot zlorab, ki jih je sama doživljala v svoji primarni družini, s prvim možem in skozi prakso ljudi, ki so prihajali dan za dnem z odprtimi dlanmi, hoteč dobiti ne samo materialno pomoč, ampak tudi toplino, ki jo nikoli niso zaužili.

Vse je razumela in vsem je tudi odpustila, čeprav je bila dobra opazovalka in tudi kritičarka družbenega sistema, ki je in še dopušča takšne razlike med ljudmi. Liberalni kapitalizem je pognal na deset tisoče delavcev iz tovarn, ki so bile prodane tujcem pot vsakršno ceno. Odmev teh družbenih zlomov, pa se je kazal v nasilju brezposelnih in frustriranih oseb nad njihovimi družinskimi člani ter v razpokah družbe, ki so gohtale tudi mlada življenja zaradi drog in nasilja. Čeprav na robu moči, pa so jo ob poplavih, politiki potegnili še v reševanje socialnih problemov na obrobju Ljubljane,

ko je izmzgana in samo še pod vplivom najtežjih zdravil proti bolečinam, lahko stopala skozi špalirje poplavlencev in jih tolažila, čeprav se mi zdi, da je bila ona največja žrtev.

Svoje življenje je pričela v trpljenju in ga v trpljenju tudi končala. Nekaj jeklenega in nezlomljivega je bilo v njej, da se je lahko toliko let razdajala in je mislila le na soljudi, ki da so še bolj potrebni pomoči, kot pa je bila kdaj ona.

LAŽJE SI RAZDELIMO BOLEČINO

Borut Pogačnik

Zlatko Zajec

Foto: B.P. – ZIFS 2025

Društvo revmatikov Slovenije, ki je bilo ustanovljeno leta 1983, ima 34 podružnic po Sloveniji. Vodja podružnice v Novi Gorici je **Zlatko Zajec**, ki je leta 2011 dobil diagnozo **ankilizirajočega spondilitisa**, še veliko pred tem pa je že imel težave z bolečinami po telesu. Že pri svojih 12. letih je ležal v bolnišnici zaradi teh težav. Pri njegovih 18., pa je že imel težave z očmi oziroma takoimenovani **sekundarni glavkom**. Ko pa je pričel z zdravljenjem z biološkimi zdravili pred sedmimi leti, se mu je stanje precej izboljšalo, zdaj je poln optimizma in pravi, da je njihov slogan: **Imam revmo, a revma nima mene, pravšnji**.

V oddaji bodo tudi predstavljeni **vsi posebni socialni programi**, ki jih Društvo revmatikov Slovenije izvaja za svoje člane. In kdo so lahko člani? Redni član društva lahko postanejo osebe z **diagnozo vnetne revmatske bolezni**, kot npr. revmatoidni artritis, ankilozirajoči spondilitis, psoriatični artritis, sjögrenov sindrom, lupus, juvenilni idiopatski artritis in druge vnetne revmatske bolezni.

Večina programov Društva revmatikov Slovenije je namenjena **izključno osebam/invalidom**, katerih invalidnost je **posledica vnetnega revmatizma**. Del vsebin znotraj nekaterih programov pa je **namenjen tudi družinskim članom, strokovni in širši javnosti**. V njihovih vrstah so zato kot podpori člani dobrodošli tudi partnerji in drugi ožji družinski člani revmatikov, prijatelji, strokovnjaki in vsi, ki bi na kakršenkoli način želeli sodelovati pri aktivnostih in nadaljnjem razvoju društva.

Zanimivi oddaji lahko prisluhnete v soboto, **9. avgusta 2025**, med **18.15 in 18.45 uro** na valovih **Radia Robin**, katerega frekvenci sta: **99,5 in 100,00 Mhz**.

VSE VEČ KRVNIH BOLEZNI

Janez Dolinšek

Foto: DHS

Tudi prihodnjo sredo, **13. avgusta 2025**, ne bomo počivali, saj bomo oddajo **Odprta dlan** namenili **krvnim boleznim**, še posebej hemofiliji. Zato bo gost oddaje **Janez Dolinšek**, predsednik **Društva hemofilikov Slovenije**. Oddaja bo v živo, kar pomeni, da lahko v času oddaje med **10.30 in 11.15 uro**, pokličete v studio **Radia Zeleni val** na številko **01 786 0 400**. Veliko invalidov ima tudi **pridružene različne krvne bolezni**, zato je prav, da tudi njim namenimo to informativno oddajo. Frekvence **Radia Zeleni val** pa so: **93,1, 96,2 in 97,0 MHz**.

IZJEMNO PREDAVANJE O MOŽGANIH V TEMI IN TIŠINI Mirjana Kosem

Predavanje prof. dr. Zvezdana Pirtoška

Foto: Združenje DLAN

V **Združenju gluhoslepih Slovenije DLAN** smo v torek, 1. julija 2025, doživeli nekaj izjemnega. V polni dvorani srčnih ljudi, strokovnjakov, odločevalcev, podpornikov skupnosti gluhoslepih, prijateljev, svojcev in oseb z gluhoslepoto, je z vso predanostjo predaval **prof. dr. Zvezdan Pirtošek**, zdravnik, nevrolog. Človek razuma in srca. S svojo izjemno energijo in toplino nam je približal **čudež delovanja možganov** ter pojasnil, **kaj se zgodi, ko človek ne vidi, ne sliši ... in tudi ko ne vidi in ne sliši hkrati**. Ko svet postane tih in neviden, postane ***dotik*** tisto, kar nas drži pri življenju, v odnosih, v jeziku.

Posebej je spregovoril o **dotiku** in **moči dotika**, ki je ključna vez pri ljudeh, še posebej pri osebah z gluhoslepoto. Jezik gluhoslepih, ki se odvija preko dotika je most. Je življenje. Zato ima ***jezik gluhoslepih*** tako neprecenljivo vlogo. Prof.

dr. Pirtošek nam je tudi skozi primere dodatno osvetlil ne le delovanje možganov, temveč se dotaknil tudi **odnosa do življenja**.

To predavanje je bilo prvo v nizu javnih predavanj v okviru cikla predavanj o gluhoslepoti in človeških vrednotah, ki jih bomo v Združenju DLAN nadaljevali jeseni. Dogodek je bil hkrati del aktivnosti ****Tedna Helen Keller**** – tedna, ki nas vsako leto opomni, kdo resnično bogati družbo: *najranljivejši med nami*.

KNJIGE VABIJO OZAVESTITI ZAVEST Borut Pogačnik

Založba Učila, strani 230, 12,90 eur

Foto: ZIFS

V **meditacijah** se običajno osredotočimo na nek predmet ali pojav, kot na primer plamen sveče. Toda najvišje stanje dosežemo, piše **Michael A. Singer** v svoji knjigi **Duša brez spon**, ko se osredotočimo na zavest. Praktično postanemo zavedanje samo. Na nek način, se takrat zbudimo, kot da smo bili v nekem (nesvojem) filmu. Na vprašanje: kdo sem, je odgovor lahek. Ni razumski, ker je očitno izven časa, in je: to si ti!

Medtem ko se, prav ta čas, ogromno ukvarjamo z **zunanjo energijo**, pa **ne razmišljamo o notranji**, ki je potrebna že, če prižgem ali ugasnem ta mobilni telefon ali grem čez cesto. Potrebujemo jo tudi za čisto enostavne miselne operacije, čustvene impulze in akcije. Ne izvira iz hrane niti spanca. Vedno nam je na voljo, če je sami ne blokiramo. Z njo upravljamo, ko se odpiramo ali zapiramo pred svetom. Ko zapremo srce in um. Takrat ni pretoka, zato pa smo podobni usmrateni mlaki, ki je vir psihosomatskih obolenj.

Tudi v psihologiji, zlasti C. G. Junga, nam ta govori o libidu, ki je lahko progresiven, močan ali pa zavrt in v zastoju. To je energija, ki jo na Daljnem vzhodu poimenujejo čí, ki ali prana in šakti. V sebi imamo stikalo, ki ga vsak dan in ob vsaki situaciji, sami premikamo. »Se bom odprl/a ali pač ne?« Tako preprosto je!

Po mnenju pisca, je ravno srce tisti organ in njegova čakra, kot energijski vrtinec, ki se velikokrat čezmerno odzove na mnoge dogodke iz preteklosti, ki jih »osvežijo« podobni dogodki, vonji in morda celo isti ljudje. V biti gre za zavrtost, ki naj bi se jih zavestno osvobajali sproti, kot na primer izgubo kakšnega svinčnika, manj pomembnega potrdila, itn.. Namesto, da bi se posvečali motnjam, se moramo posvetiti osvobajanju. Sleherni dan in tudi stokrat, če je potrebno. Še veliko praktično uporabnega za vsak dan in za vsako situacijo je v tej knjigi. Razlog več, da jo preberete tudi sami.

SLOVENIJA 12. NA SVETU

Drago Perko

Reprezentanca košarkarji na vozičkih 3 na 3

Foto: IWBF

S tekmo proti Egiptu se je za našo reprezentanco končal nastop na **1. svetovnem prvenstvu v košarki na vozičkih 3 na 3**. Oslabljen Slovenija je tudi to tekmo odigrala herojsko in klonila z rezultatom 9:15 ter **na koncu zasedla 12. mesto** med 14 reprezentancami.

Slovenija, ekipo je vodil trener **Žiga Kobaševič**, igrali pa so **Milan Slapničar**, **Robi Bojanec**, **David Škorjanc** in **Haris Kuduković**, je v predtekmovalni skupini zbrala po dve zmagi in poraza. Žal pa se je na zadnji tekmi rednega dela proti Avstraliji težje poškodoval Robi Bojanec, ki v nadaljevanju ni mogel več igrati, Slovenija pa ni imela igralca s tako stopnjo poškodbe (klasifikacije), zato je v nadaljevanju igrala zadnje tri tekme z igralcem manj. Slovenija je klonila v boju za četrtfinale (5:11 proti Avstriji), potem pa izgubila še tekmi v boju za mesta od 9. do 14.

»Za nami je izredno razburljivo prvenstvo. Odprli smo ga proti Poljski, glavnemu favoritu za naslov svetovnega prvaka. Odigrali smo solidno tekmo, vendar je bila Poljska boljša. Še isti dan smo tesno premagali domačine, nato pa še Malezijo, proti kateri smo prikazali res dobro igro. Drugi dan nas je čakala Avstralija, ki je bila za odtenek boljša od nas. Ker smo v skupinskem delu igrali v zelo zahtevni skupini, smo v izločilni fazi naleteli na papirnato nekoliko lažje nasprotnike. V osmini finala smo se pomerili z Avstrijo. Če bi to tekmo dobili, bi se v četrtfinalu srečali z reprezentanco ZAE, ki se je po pripravljani tekmi zdela premagljiv nasprotnik – tako kot tudi Avstrija. Na žalost smo tik pred izločilnim delom doživeli hud udarec: Robi Bojanec si je po tekmi z Avstralijo zlomil nogo. Posledično smo morali preostale tekme odigrati z eno kaznijo zaradi tehnične napake in razmerjem moči 2:3, kar je igranje močno otežilo. Kljub vsemu smo zaradi dobrega izkupička v skupinskem delu prvenstvo zaključili na 12. mestu,« je prvenstvo ocenil selektor **Žiga Kobaševič**. Za Slovenijo so igrali Milan Slapničar, Robi Bojanec, David Škorjanc in Haris Kuduković, na prvenstvu je bil z ekipo tudi **Simon Gračnar**.

Sporočevalca izdaja Združenje invalidov – Forum Slovenije, Linhartova 3, p.p. 3534, 1116 Ljubljana

Glavni in odgovorni urednik: Borut S. Pogačnik

Tajnica uredništva: Katarina Lukešević

Telefon: 041/381-679; e-naslov: info@zifs.si

Mednarodna standardna serijska številka: ISSN 2630 – 3639

Z odločbo Ministrstva za kulturo z dne 16.12.2020 je elektronski medij »Sporočevalec« v razvidu medijev pod zaporedno številko 2378.

Uredniški odbor sestavljajo: Borut Sever (FIHO), Luka Pavlin (ZDSSS), Anton Petrič (ZDGNS), Jože Globokar (ZPS), Anja Pišlar (Zveza Sožitje), Edvard Rednak (ZMS), Drago Perko (Zveza ŠIS – SPK), Irena Vovk Terčič (Zveza Sonček so.p.), Niko Kostjukovskij (predstavnik bralcev)
Izhajanje revije podpira Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij in Ministrstvo za kulturo.